

«Καμπανάκι» για το Δημογραφικό: Οι Έλληνες μειώθηκαν κατά 500.000

/ [Επικαιρότητα](#)

Την πρόβλεψη ότι τις επόμενες τρεις δεκαετίες θα συνεχιστεί η μείωση του πληθυσμού τής Ελλάδας και η δημογραφική του γήρανση, ενώ το πρόσημο του ισοζυγίου γεννήσεων/θανάτων θα παραμείνει αρνητικό, διατυπώνει το Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων - Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Στη σχετική ανάλυση με τίτλο «[Δημογραφικό](#)» και υπογεννητικότητα στην Ελλάδα σήμερα: δημογραφικές αδράνειες και κοινωνικές προκλήσεις», συντάκτης της οποίας είναι η Ιφιγένεια Κοκκάλη, επίκουρη καθηγήτρια και διευθύντρια του Εργαστηρίου, υπογραμμίζεται η κατάρρευση των γεννήσεων, που το 2023 έφτασαν τις 72,3 χιλ., δηλαδή ήταν περίπου οι μισές από αυτές που καταγράφηκαν ετησίως

κατά μέσο όρο την εικοσαετία 1951-1970.

«Οι λόγοι που ευθύνονται για αυτήν την κατάρρευση δεν εντοπίζονται μόνο εντός του πεδίου της δημογραφίας, αλλά αφορούν συνολικότερα τις κοινωνικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες», σημειώνεται χαρακτηριστικά.

Μείωση του πληθυσμού κατά σχεδόν 500 χιλ. άτομα

Μεταξύ των ετών 2011 και 2024, καταγράφονται σταθερά αρνητικά φυσικά ισοζύγια (γεννήσεις μείον θάνατοι), τα οποία -μαζί με τα επίσης αρνητικά μεταναστευτικά ισοζύγια της περιόδου- προκάλεσαν τη μείωση του πληθυσμού κατά σχεδόν 500 χιλ. άτομα.

Στην ανάλυση αναφέρεται ότι σήμερα η Ελλάδα καταγράφει από τους χαμηλότερους ετήσιους δείκτες γονιμότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με τη διαγενεακή γονιμότητα να κινείται στα 1,3-1,4 παιδιά/γυναίκα (στις γενεές που γεννήθηκαν γύρω από το 1980), δηλαδή, υπολείπεται σημαντικά του ορίου αναπαραγωγής (2,07 παιδιά/γυναίκα).

Παράλληλα, η Ελλάδα είναι μια σχετικά γερασμένη χώρα αφού σχεδόν το 23% των κατοίκων της είναι άνω των 65 ετών, ενώ το 2023 οι πάνω των 65 ήταν σχεδόν 1 εκατ. περισσότεροι από τους νέους 0-14 ετών.

Την ίδια στιγμή παρατηρείται και προοδευτική αύξηση των ποσοστών ατεκνίας, τα οποία για τις γενεές γύρω από το 1980 αφορούν πλέον περίπου 1 στα 5 άτομα.

Πότε ξεκίνησε η μείωση του πληθυσμού

Στην ανάλυσή της, η κυρία Κοκκάλη υπενθυμίζει επίσης ότι «η μείωση του πληθυσμού της Ελλάδας ξεκίνησε από το 2011, και όχι νωρίτερα, λόγω ακριβώς της μαζικής εισόδου αλλοδαπών μεταξύ 1991 και 2010, που είχε ως αποτέλεσμα ένα θετικό μεταναστευτικό ισοζύγιο κατά 795 χιλ. άτομα» και προσθέτει:

«Η μαζική είσοδος νέων κυρίως ατόμων σε αναζήτηση εργασίας συνέτεινε, εκτός των άλλων, στην επιβράδυνση της γήρανσης του πληθυσμού της Ελλάδας, στην αύξηση της γεννητικότητάς του και στην τόνωση της δημογραφικής δυναμικότητάς του, δεδομένου ότι η αύξηση του πληθυσμού της χώρας μεταξύ

1991 και 2011 αποδίδεται σχεδόν αποκλειστικά στην αύξηση του αριθμού των αλλοδαπών.

Η χρηματοπιστωτική κρίση άλλαξε τη φορά των ροών και το ισοζύγιο εισόδων-εξόδων έγινε και πάλι αρνητικό, όπως στην προ του 1990 εποχή. Κατά τη δεκαετία 2011-2021, οι έξοδοι συνεχίστηκαν, και αφορούν, αφενός, τους οικονομικούς μετανάστες που, έχοντας εγκατασταθεί στη χώρα κατά τις δυο προηγούμενες δεκαετίες, τώρα επιστρέφουν στις χώρες τους- αφετέρου, αφορούν τους νέους Έλληνες και νέες Ελληνίδες (25-34 ετών αλλά και 35- 45 ετών), οι οποίοι αποδημούν».

Στην ανάλυση επιχειρήθηκε να αναδειχθούν κι «άλλες πτυχές του δημογραφικού ζητήματος που σχετίζονται μεν με την “υπογεννητικότητα” αλλά αφορούν λιγότερο τη δημογραφία και περισσότερο τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ελλάδα σήμερα στο πεδίο των κοινωνικών πολιτικών». Και εστιάζει στις αιτίες φυγής των νέων αλλά και στο στεγαστικό.

«Φυγή» και στεγαστικό

«Στην ήδη βεβαρημένη πληθυσμιακή δομή της χώρας, θα μπορούσαμε να πούμε σχηματικά ότι το πλαίσιο ζωής στην Ελλάδα σήμερα φαίνεται πως είτε ωθεί τους νέους ανθρώπους στη φυγή, είτε στην ατεκνία. Και αυτά είναι πολύ βασικά διακυβεύματα, στην περίπτωση που θα θέλαμε να περιορίσουμε την υπογεννητικότητα και το εύρος της μείωσης του πληθυσμού της χώρας στις επόμενες δεκαετίες», αναφέρεται.

«Μια πρώτη διαπίστωση αφορά το γεγονός ότι η φυγή από την Ελλάδα δεν οφείλεται μόνον στην οικονομική κρίση, αλλά κυρίως στην εύρεση εργασίας αντίστοιχης του επιπέδου σπουδών, με προοπτικές ανέλιξης, αντίστοιχες απολαβές και καλές εργασιακές συνθήκες. Η δεύτερη αιτία της φυγής αφορά σε χρόνιες παθογένειες, όπως η έλλειψη αξιοκρατίας Η τρίτη αφορά ευρύτερα στους κοινωνικούς όρους διαβίωσης, όπως η ανοιχτή, ασφαλής, δυναμική και ανεκτική κοινωνία, αλλά και η γνωριμία με διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα», αναφέρεται στην ανάλυση.

Τέλος, το ζήτημα της στέγασης, που αναδεικνύεται σε μείζον τα τελευταία χρόνια, έρχεται να προστεθεί στα παραπάνω.

«Γνωρίζουμε, ωστόσο», προστίθεται στην ανάλυση, «ότι η συμβίωση των νέων

ζευγαριών αυξάνει τις πιθανότητες έλευσης του πρώτου παιδιού και επιταχύνει τη δημιουργία οικογένειας. Σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, στην Ελλάδα αυξάνεται η ηλικία αποχώρησης από την οικογενειακή εστία, η μέση ηλικία στον γάμο και η αντίστοιχη στην απόκτηση των παιδιών. Αυτό, σωρευτικά, και σε συνδυασμό με άλλες αρνητικές παραμέτρους, έχει επιπτώσεις όχι μόνον στη δημιουργία οικογένειας και στην ηλικία τεκνοποίησης, αλλά και στον αριθμό των παιδιών που θα αποκτήσουν οι νεότερες γενεές».

(Επισυνάπτεται το πλήρες κείμενο της ανάλυσης του Εργαστηρίου Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων - Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

(Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ / Μαρία Σιδέρη)